

ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА МЕХАНІЗМУ ВИНИКНЕННЯ ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЇ ТРАВМИ DIFFERENTIAL DIAGNOSIS OF THE MECHANISM OF OCCURRENCE OF CRANIOCEREBRAL TRAUMA

П'ятаха Ольга Миколаївна, Тішевич Анастасія Сергіївна, Самойленко Анжеліка Михайлівна
Piatakha O., Tishevych A., Samoilenko A.

Науковий керівник: доктор філософії Мустафіна Г.М, Малик Н. І.

Scientific adviser: Mustafina H., PhD, Malyk N.

Полтавський державний медичний університет

Кафедра патологічної анатомії та судової медицини

м.Полтава, Україна

Актуальність: черепно-мозкова травма (далі ЧМТ) займає ключове місце у загальній травматизації, складаючи 38–40%. Цей вид травми призводить до 2/3 випадків з летальним наслідком, при чому, постраждалий може померти миттєво, або прожити до кількох тижнів навіть не виказуючи скарг.

Мета роботи: дослідити механізми травматизації головного мозку.

Матеріали та методи: аналіз проведених судово-медичних експертиз та супутньої медичної документації.

Результати: основна причина ЧМТ – механічна дія на мозковий череп. Розглянемо дві такі дії: удар голови об нерухомий предмет (падіння) та удар предметом по нерухомій голові.

При ударі предметом по нерухомій голові відбувається зміна форми кістки: спочатку вона предметом деформується всередину, а потім, завдяки своїй еластичності, повертається у початкове положення. Під час прогинання кістки всередину в місці удару (імпресії) створюється позитивний тиск, який потім змінюється на негативний, що призводить до вивільнення газових бульбашок з тканин та крові, чим спричиняє руйнування тканини мозку (процес відомий як кавітація). Крім того, удар предметом спричиняє так звану ударну хвилю, що розповсюджується в підлеглих дотичних травмі імпресії тканинах, і в них же поступово затихає спричинюючи ушкодження. Отже, така травма проявляється появою максимальних ушкоджень мозку саме в місці удару предметом.

Щодо ЧМТ внаслідок падіння з положення стоячи, то таку травму мозку ми називаємо травмою удару-протиудару - коли в зоні контакту голови з зовнішньою поверхнею (на-приклад підлогою) мозок травмований в рази менше, ніж на протилежному боці. Травма мозку при падінні більш складна за своїм перебігом. Існує кілька теорій механізму утворення травми удару-протиудару, кожна з яких досі має свої суперечливі моменти. Найменшу кількість суперечок викликає теорія інерційного внутрішньочерепного зміщення мозку - явище протиудару виникає внаслідок нещільного зв'язку великих півкуль із черепом. Коли голова, яка набула кінетичної енергії, різко гальмується об підлогу, череп зупиняється, а мозок по інерції налітає на обширну внутрішню поверхню черепа у ділянці, що протилежна до контактної з підлогою.

Проаналізувавши результати експертиз та супутньої їм медичної документації, було виявлене підтвердження викладеного не лише при експертизі трупів, оскільки травма удару-протиудару може бути виявлена і у живих осіб, підекспертних (томографією, характерною локалізацією неврологічної симптоматики).

Висновки: При зовнішньому огляді тілесні ушкодження на підекспертних, як при ударі предметом так і внаслідок падіння, можуть бути абсолютно однаковими. В той же час травма удару-протиудару, як правило, більш руйнівна для мозку. Знаючи механізми виникнення ЧМТ можна правильно судити як про події що передували травмі, навіть при експертизі гнилісно-змінених трупів, так і про її морфологічно-прогностичні наслідки при обстеженні госпіталізованих потерпілих.

Ключові слова: черепно-мозкова травма, механізм травми мозку, удар-протиудар.

ОСНОВНІ РОЗБІЖНОСТІ МІЖ МАЛИМ ТА ВЕЛИКИМ ЧЕПЦЯМИ БІЛИХ ЩУРІВ ЗА МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИМИ ОЗНАКАМИ

THE MAIN DIFFERENCES BETWEEN THE LESSER OMENTUM AND GREATER OMENTUM OF WHITE RATS ACCORDING TO MORPHOFUNCTIONAL CHARACTERISTICS

Ступак Дмитро Сергійович, Максименко Олександр Сергійович

Stupak D., Maksymenko O.

Науковий керівник: д.мед.н., проф. Гринь В. Г.

Scientific adviser: prof. Hryn V., D.Med.Sc.

Полтавський державний медичний університет

Кафедра анатомії людини

м.Полтава, Україна